3. GLOOBUS, KAART JA PLAAN

3.1. MAAKERA MUDEL EHK GLOOBUS

Meie koduks on planeet Maa.
Maa on kera-kujuline taeva-keha.

Maa-keral on nii mägesid, metsi kui ka vee-kogusid.
Need paistavad kosmosest vaadates värvilistena.

Veekogud (ookeanid, mered, jõed, järved) paistavad **sinised**.
Mais-maa aga roheline, pruun või kollane.

Roheline on madal maa, seal kasvavad rohelised taimed.
Kõrgemad kohad on kõrgustikud, mäed ja mäestikud.

Kõrgel taimed hästi kasvada ei saa.
Need alad paistavad **kollased** või **pruunid**.

Kui maa-pinda katab lumi ja jää, paistab see kosmosest vaadates **valge**. Lumised on ka kõrged mäe-tipud.

Planeet Maa kosmosest vaadates

GLOOBUS

Iga inimene ei saa Maad kosmosest vaadelda.

Maad kujutab gloobus. See on planeedi Maa kujutis.

Gloobus on Maa **mudel**.
Sellele on märgitud vesi ja mais-maa.

Gloobusel on vesi kujutatud **sinise** värviga.
Maa-pinda on kujutatud **roheliste** ja **pruunide** toonidega.

Rohelisega kujutatakse gloobusel madalaid alasid.
Mida kõrgem on maapind, seda tumedama pruuniga on see kujutatud.

Tume-pruunid on kõrged mäed.

Gloobus on Maa vähendatud kujutis

- Vaatle gloobust.
- Mida kujutatakse gloobusel:
  - sinisega?
  - rohelisega?
  - pruuniga?
- Leia gloobuselt kõrged ja madalad alad ning vesi.

Ülesanne 1

Kirjuta sõnad õigele joonele.

kõrge ala, madal ala, vesi

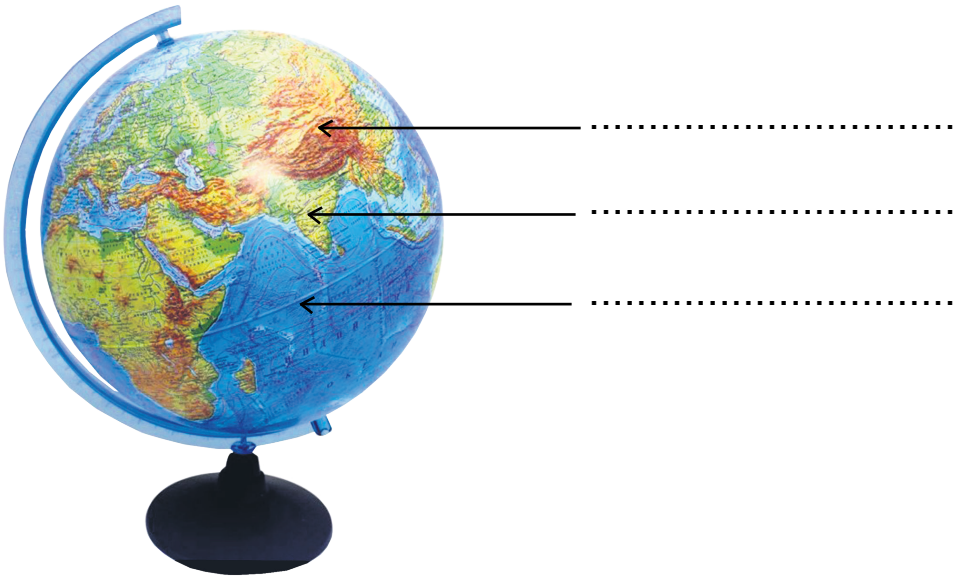

MAA TELG

- Keera gloobust.
- Leia õpetaja abiga gloobuse telg.

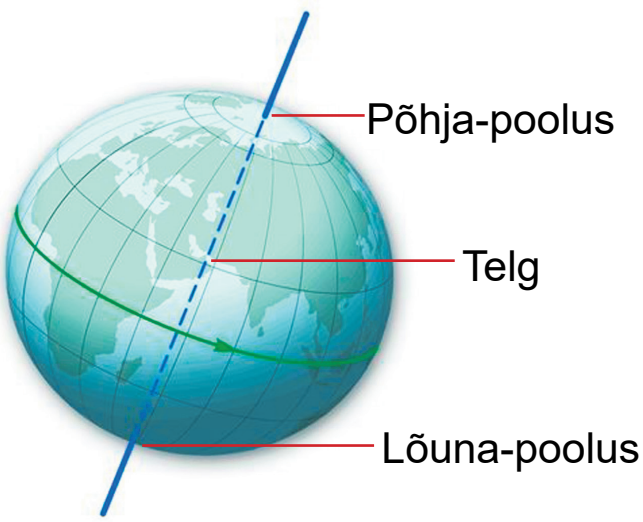

Maakera pöörleb ümber telje

Telg on nagu varras, mis on läbi gloobuse torgatud.
Nii pöörleb ka maakera ümber oma telje.

Päriselt sellist varrast maa-keral olemas ei ole.
Seda saab vaid ette kujutada.

Telje ülemine ots märgib **põhja-poolust**.
Telje alumine ots märgib **lõuna-poolust**.

Ülesanne 2

1. Joonista gloobusele telg.

2. Märgi gloobusele:

a) lõuna-poolus

b) põhja-poolus